Rapport från det biennala ILA-mötet i Wien 17-21 augusti 2026

av Marie Jacobsson

Vid det biennala ILA-mötet i Wien 17 - 21 augusti 2026 lade *Kommittén om folkrättsliga regler rörande undervattenskablar och rörledningar* fram sin slutrapport. Från svensk sida har undertecknad varit ordinarie medlem i kommittén. Martin Ratcovich Leopardi varit alternerande medlem.

Kommitténs arbete har pågått mellan 2018 - 2026. Initialt leddes det av den nu framlidne amerikanske juristen Ashley Roach. Efter hans frånfälle har arbetet letts av docenten Danae Azaria (UK). Tara Maria Davenport (Singapore) var under hela tiden verksam som rapportör. Azaria och Davenport har genomfört sina uppdrag på ett alltigenom imponerande sätt: professionellt, lyssnande och drivande. Företagens (ff a kabelläggarna) erfarenhet och behov har fått tydligt genomslag.

Kommittén har lagt fram tre rapporter. Den första (2020) syftade till att klarlägga rättsläget och identifiera praktiska behov. Den andra (2022) presenterar kommitténs slutsatser *dels* vad gäller skillnaden under FN:s havsrättskonvention mellan marinvetenskaplig forskning och surveys (karteringar) inför utläggning av kablar och rörledningar och *dels* frågor rörande den artikel 51 som reglerar frågor om existerande avtal, traditionella fiskerättigheter och existerande undervattenskablar.

Efter att kommitténs mandat år 2022 förlängts presenterade kommittén ytterligare två rapporter. Den tredje rapporten (2024) undersökte vilka folkrättsliga regler som reglerar vad stater kan göra som svar på avsiktliga skador på undervattenskablar och rörledningar. Därefter beslöt kommittén att presentera en rad slutsatser med kommentarer vad gäller tre typer av åtgärder som stater kan vidtaga för att övervaka, förebygga och respondera på avsiktliga skador på kablar och rörledningar. Inalles blev det 23 slutsatser, varav 19 rör olika maritima operationsområden, nämligen territorialhavet, sund som används för internationell sjöfart, den exklusiva ekonomiska zonen och kontinentalsockeln samt det fria havet och Området.

Slutsatser är pedagogiskt presenterade. För att ta till sig slutsatserna krävs dock att kommentarerna till dem studeras. Sammanfattningsvis kan sägas att slutsatserna följer havsrättskonventionens regler men samtidigt speglar rättsutvecklingen i övrigt. Flaggstatsprincipen är manifesterat stark i slutsatserna. Rapporten noterar frånvaron av sedvanerättslig praxis f f a vad gäller kuststatens verkställighetsrättigheter i den ekonomiska zonen.

Wienkonferensen antog en resolution som begär att rapporten skall delges berörda internationella organ och domstolar.

Länk till rapporten och resolutionen nedan.

https://www.ila-hq.org/en_GB/documents/final-report-submarine-cables-and-pipelines-under-international-law-vienna-2026

https://www.ila-hq.org/en_GB/documents/ila-draft-resolution-submarine-cables-draft-of-19-august-2026-2